

GEORGE

Alex Gino

Carla Hazewindus (vert.)

Kluitman

(door Karolien Vermeulen)

OVER DE MAKER

De Amerikaanse **Alex Gino**, al jaren pleitbezorger van de LGBTQI+ gemeenschappen, miste als kind een boek dat hun verhaal vertelde (Alex gebruikt het enkelvoud-they ("zij") om naar zichzelf te verwijzen). Na twaalf jaar werk ligt hun boek *George* in de rekken. Met dit verhaal dat weergeeft wat er in de wereld van vandaag leeft, wil Alex meer diversiteit in de jeugdboekenmarkt brengen. Het boek werd opgemerkt door de media en won reeds verschillende prijzen (o.a., de Children's Choice Book Awards voor beste debuut). Meer weten over Alex en *George*? Zie <http://www.alexgino.com>.

1. VERHAAL

George van Alex Gino is een bijzonder boek dat op een heel directe manier het thema van genderidentiteit bij jonge lezers aankaart. Je kan om de vergadering te starten het thema kort introduceren met onderstaande opdracht.

OPDRACHT

Materiaal

- stellingen uit bijlage 1

Lees de stellingen één voor één voor. Als de juryleden akkoord zijn, gaan ze aan de rechterkant staan. Als ze niet akkoord zijn, aan de linkerkant. Je kan hen ook hun hand laten opsteken voor akkoord, en vervolgens niet akkoord. Bespreek bij elke stelling of het gaat om een biologisch gegeven of een socio-culturele constructie, met andere woorden, welke dingen kan je niet veranderen en welke wel. Een voorbeeld: een jongen kan perfect een roze T-shirt dragen, maar kan geen kind baren.

- Zien de juryleden het verschil tussen gender en geslacht, tussen wat door de maatschappij wordt bepaald en wat biologisch is geregeld?
- Wisten ze dat vroeger roze voor jongens was en blauw voor meisjes? Of dat in Schotland de kilt een rok voor jongens is?
- Wie bedenkt volgens hen deze voorkeuren?
- Kunnen ze zelf nog stellingen bedenken die in één van beide categorieën vallen?

Personages

Nu de juryleden het thema hebben aangesneden, kan je de personages even tegen dit licht houden. Begin met personages die zeer duidelijk in een categorie passen om te eindigen bij *George*.

- Pestkop Jeff (geslacht en gender jongen: stereotiep jongensgedrag)
- Vriendin Kelly (geslacht en gender meisje: meisje dat van rokjes houdt, make-up, giechelen)

- Broer Scott (geslacht en gender jongen: schietspelletjes spelen, vieze boekjes)
- Mama (geslacht en gender meisje: moeder van twee zonen, 'meisjeskleren')
- Vader van Kelly (geslacht en gender jongen, maar ruimdenkender wat gender betreft: kunstenaar met vrouwelijke kant)

George wordt niet meteen geïntroduceerd als een jongen die een meisje wil zijn. Toch neemt de schrijver meteen dat standpunt in (zie het gebruik van het voornaamwoord 'zij').

- Wanneer hadden de juryleden door dat George geen meisje maar een jongen was? (p. 10, waar George zich als Melissa voorstelt of p. 16, waar George 'broertje' wordt genoemd door haar broer)
- Vonden ze dat verwarrend?
- Waaruit maakten ze op dat George een meisje was? (pp. 1-17: voornaamwoorden, meisjesbladen, Melissa, lippenbalsem, etc.)
- Wat wijst erop dat George een jongen is? (naam; benoeming door anderen; jongens-wc; zinspelingen op George's piemel op pp. 55, 105, 134)
- In welke groep plaatsen de andere personages George?
 - o Kelly: aanvankelijk jongen, bijv. p. 105: "Je bent helemaal geen meisje hoor", maar daarna gewoon een meisje, bijv. p. 119 "Als jij vindt dat je een meisje bent ... dan vind ik ook dat je een meisje bent." Zie ook dierentuinstapje.
 - o Jeff: meisjesachtige jongen, bijv. p. 19: "er zit een meisje te janken om een dooie spin"; p. 104: "een halve meid."
 - o Juf: jongen, bijv. p. 23: "dan word je later een fijne, aardige man" + feit dat George Charlotte niet mag spelen omdat ze een jongen is (pp. 83-84).
 - o Mama: jongen, bijv. p. 108: "ik wil je er niet op betrappen dat je mijn kleren aantrekt", p. 147: "ik heb je luiers verschoond, en ik kan je echt wel vertellen dat jij voor honderd procent een jongetje bent."
 - o Directrice: jongen die een meisje wil zijn, pp. 176-7, 182.
 - o Broer Scott: jongen, maar niet zo'n goeie, bijv. pp. 160-1: "Niet lullig bedoeld hoor, maar als jongen ben je niet heel erg geslaagd."
- Zijn er verschillen tussen personages, bijv. jongens of meisjes, kinderen of grote mensen, wanneer ze George in een hokje plaatsen? (ja, verschillen, afhankelijk van context van personages: Kelly en haar vader minder problemen, kunstenaarsmilieu?; mama: andere verwachtingen; de directrice: ziet veel verschillende kinderen passeren; Jeff: een stereotiepe jongen die dat als kader gebruikt)
- Begrijpen de juryleden de reacties van de verschillende personages?
- Wat vinden ze van de andere personages? Genuanceerde personages of vervalt schrijfster in stereotypen?

Cover

In rekken vol drukke covers valt het witte boek van George op. Enkel de kleurrijke letters met een klein hoofdje in de 'o' en een vrij onopvallende auteursnaam in een grijs tint (plus de uitgeverij in het rood) staan erop.

- Wat vonden de juryleden van deze cover?
- Waarom wordt er een witte achtergrond gebruikt denken ze? (geen inspiratie, geen geld, of onontgonnen terrein, een boek over een uniek onderwerp, of nog, het landschap moet nog getekend worden, veel vragen en weinig antwoorden)
- En wat met de kleurrijke letters? (vrolijk, zie uitwerking; maar ook de regenboogvlag van de LGBTQI+ gemeenschap zij het in andere volgorde)
- Wiens hoofdje zien we piepen in de letter 'o'? (George die klaar is om als Melissa naar buiten te komen, of een nieuwsgierige lezer die klaar is om George te leren kennen)
- Past de cover bij het boek?

2. VERWERKING

Genderidentiteit en -diversiteit (thema)

Het thema van het boek is bij uitstek genderidentiteit. Omdat dit zo nauw verweven is met het personage van George, is het daar al deels aan bod gekomen. Je kan dit nog verder uitwerken met de juryleden aan de hand van het toneelgegeven in het boek. Enkele klassen zullen *Charlotte's Web* opvoeren. Wanneer George graag Charlotte wil spelen, zegt Kelly het volgende:

“In de geschiedenis van het *thee-aa-ter* komt het heel vaak voor dat jongens de meisjesrollen spelen.

Wist je dat in de toneelstukken van Shakespeare alle personages door mannen werden gespeeld? Ook de vrouwenrollen. Zelfs als ze moesten zoenen! Bizar, hè?” (pp. 41–42)

- Wisten de juryleden dit? Wat vinden ze daarvan?
- Kennen ze nog beroepen waarin gender niet bepalend is of opgeschoven is? Denk aan het onderwijs: vroeger allemaal meesters, nu vooral juffrouwen; of huisartsen, idem. In de andere richting: er zijn nu meer verplegers en huismannen dan vroeger.
- Kunnen de juryleden redenen bedenken waarom de kunstenaarswereld bij uitstek de plaats is waar genderidentiteit minder strikt is?

OPDRACHT

Materiaal

- pen en papier

Laat de juryleden kort nadenken over hun eigen positie. Laat hen hun hobby's opschrijven. Je kan dit ook doen met hun favoriete speelgoed, hun lievelingskleur, hun favoriete tv-programma en hun favoriete boek (bij dit laatste misschien met een beetje uitleg voor het geval het boek niet gekend is bij het andere jurylid). Vervolgens schuiven ze het blad één of twee personen door. De juryleden schrijven nu bij elke hobby (speelgoed, etc.) die ze op het nieuwe blad zien op of ze dit een jongens- of een meisjes hobby vinden of een beetje van beiden. Na de verschillende rondjes komt het blad weer terecht bij het oorspronkelijke jurylid.

- Vonden ze dit moeilijk om te doen? Is het altijd zo duidelijk op te delen?
- Zijn ze akkoord met de indeling?
- Hebben ze ooit al opmerkingen gekregen over een hobby, speelgoedkeuze, etc.?
- Hoe voelden ze zich daarbij?

Tip: Je kan hier eventueel ook een aantal reclamefolders van speelgoedwinkels bijhalen. Daarin worden regelmatig nog stereotypische indelingen gemaakt.

In het boek wordt op een heel toegankelijke en directe manier over transgenders gesproken (zie p. 57–58 voor het transitieproces in een notendop). Verder wordt ook duidelijk gemaakt dat er een verschil is met homo's (zie p. 158–9). Je kan de passages gebruiken om onderstaande vragen te bespreken.

- Hadden de juryleden al over transgenders gehoord? En over transgenderkinderen?
- Kunnen ze het verschil aanhalen met homoseksualiteit?
- Vinden ze het belangrijk dat er nu een boek over is?

Je kan ook samen het filmpje over Dionne (<https://www.youtube.com/watch?v=KX8UakTGa-k>) of over Anuna en Luna (<https://www.ketnet.be/karrewietplus/meisje-jongen-ik-weet-het-niet/uitzending>), drie transgenderkinderen/tieners, bekijken.

Charlotte's Web (E.B. White)

Breng een exemplaar van het boek mee. Kennen de juryleden dit boek? Indien iemand het boek heeft gelezen, kan je die kort het verhaal laten vertellen. Anders kan je een stukje voorlezen uit het boek.

- Wat trekt George zo aan in het boek? (Charlotte die Wilbur redt door woorden te weven; Charlotte die er anders uitziet dan ze is, nl. lief in plaats van gevaarlijk; “Met de juiste woorden kan je de wereld veranderen,” zie bijlage 3)
- Welke rol speelt het boek (en het toneelstuk) in dit boek? (middel om George te laten vertellen aan haar moeder en anderen dat ze een meisje is, zie p. 102: “Ze was echt gaan geloven dat als iedereen haar als Charlotte zag, ze ook buiten het toneel zouden zien dat ze een meisje was”; Charlotte wordt een rolmodel voor George als initiatiefnemer.)
- Wat vinden de juryleden van de verwijzingen naar een ander boek?
- Is het nodig om het verhaal gelezen te hebben of niet?
- George wil graag Charlotte zijn. In welke zin is ze dat wel en niet? (wel: ze gaat de confrontatie aan ook al weet ze niet hoe het zal aflopen, zowel met mama als met Jeff; niet: Charlotte gaat dood, George niet; Charlotte komt op voor iemand anders, George voor zichzelf.)

Voor George is het verhaal van Charlotte heel belangrijk. Welk boek is voor de juryleden belangrijk? Is dat, zoals bij George, omdat het boek haar moed geeft om een moeilijke opdracht aan te pakken? Waarom kan een boek nog belangrijk zijn voor iemand? (gekregen van iemand dierbaar, gelezen op een bijzonder moment, iets nieuws geleerd, herkenning, ...)

Vrolijk

Ook al behandelt het boek een serieus thema en worstelt George met dat lichaam waarin ze niet thuishoort, toch is de toon van het boek zelf opvallend luchtig. George en Kelly lachen heel wat af, pestkop Jeff wordt op zijn plaats gezet, het uitstapje naar de zoo is een waar festijn.

Doe een rondje waarin de juryleden allemaal één label voor het boek mogen kiezen (bijlage 2). Laat hen vertellen bij welke passage dit label past (of misschien helemaal niet past). Als ze samen drie labels zouden mogen kiezen die het boek samenvatten, welke zouden ze dan kiezen? Zijn dit positieve beschrijvingen (zoals grappig en mooi) of eerder negatieve (zoals moeilijk en saai)?

Wanneer een auteur een boek schrijft, schept hij of zij een bepaalde atmosfeer die vervolgens bepaalde gevoelens bij de lezers opwekt.

- Vinden de juryleden de sfeer (die ze deels omschreven hebben via de labels) passen bij het hoofdthema van het boek?
- Mag er in een boek over een ernstig thema zoveel gelachen worden?
- Hadden de juryleden een vrolijk boek verwacht (betrek hierbij de cover!)?
- Waarom gaat de schrijver voor een opgewekte aanpak?

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op ‘Welke boeken moet ik lezen’ en dan op de groep en het boek in kwestie.